

Facultat de Dret

VNIVERSITAT DE VALÈNCIA

SISTEMA POLÍTIC ESPANYOL

LA TRANSICIÓ POLÍTICA (1978-1982)

Curs
10/11

Oscar Barberà

OBJECTIUS

- Identificar i descriure les principals transaccions del rei i de Suárez amb la resta d'actors polítics per dur endavant el seu projecte polític.
- Identificar i descriure els principals efectes dels acords de la transició política sobre les fissures principals que caracteritzen la història política espanyola del segle XIX-XX.
- Avaluar els resultats dels pactes de la transició des de la perspectiva actual.

DE LES ELECCIONS A LA CE 78

ELS ACORDS SOCIALS I EL RÈGIM PREAUTONÒMIC

○ ELS PACTES DE LA MONCLOA (10/1977)

- **Elements polítics:**

- Reforma institucions polítiques (Constitució).
- Reforma de la legislació sobre drets fonamentals
- Revisió del Codi de Justícia Militar.

- **Elements econòmics:**

- Fi de les institucions corporatives
- Control parlamentari de la política econòmica
- Creació de l'Estat del benestar
  - Nou impostos: IRPF- patrimoni – successions.
  - Reforma dels pressuposts: ▲pensions / SS / farmàcia / educació.
  - Contenció dels preus (salaris treballadors).

○ RÈGIM PREAUTONÒMIC

- Catalunya 23-10-1977

- Tarradellas enfront de l'Assemblea de Parlamentaris

- País Basc

- Consell General Basc enfront del Govern basc a l'exili.

LA CE 78 I LES FISSURES

QUINS PACTES S'INTEGREN EN LA CE 78

○ **MONARQUIA / REPÚBLICA** (disseny institucional).

- Nomenament Suárez: monarquia parlamentària
- LPRP:
  - Drets fonamentals
  - Bicameralisme imperfecte
  - Bases llei electoral
- Legalització PCE : pluralisme polític.

○ **ESQUERRA / DRETA**

- PACTES DE LA MONCLOA
  - Estat del benestar:
    - Imposts i contenció de salaris a canvi de sector públic i despesa social
  - Reconeixement interlocutors socials

LA CE 78 I LES FISSURES

○ **ESGLÉSIA / ESTAT**

• **Constitució 1978**

- Aconfessionalitat però reconeixement Església catòlica
- Pluralisme religiós
- Llibertat d'ensenyament
- Dret a la vida (tothom).

• **Concordat 1979**

- L'Estat renuncia a intervenir dins l'Església
- L'Església se situa igual que les altres confessions, però té un reconeixement públic.

1. Matèria jurídica.

- a. Organitzar-se amb plena llibertat.
- b. Personalitat jurídica de la Conferència Episcopal Espanyola.
- c. Inviolabilitat dels llocs sagrats i reconeixement civil del matrimoni canònic.

2. Ensenyament i cultura.

Dret fonamental dels pares a l'ensenyament religiós dels fills.
Caràcter no obligatori de la religió.

3. Economia.

- a. Etapa I: subvenció de l'Església (19.000 milions pessetes).
- b. Etapa II: finançament via IRPF + subvenció (fins a 19.000 milions Pts).

4. Assistència religiosa a les FA.

LA CE 78 I LES FISSURES

○ CENTRE / PERIFÈRIA

- **Constitució 1978**

○ **Principi unitat nacional (article 2).**

La unitat nacional és extraconstitucional (prèvia). Imposada per l'exèrcit.

El principi d'unitat és compatible amb (i prioritari respecte a) l'autonomia (STC 2-1981).

Requisit previ i límit per a la configuració de les autonomies

Fonament dels poders per damunt dels autonòmics

○ **Principi autonomia (article 2).**

El dret a l'autonomia de les nacionalitats és també extraconstitucional

(previ per les disposicions transitòries. Consecució de fet del Govern Suárez.

La Constitució només l'ordena).

○ **Nacionalitats reconegudes: Catalunya, País Basc i Navarra (DT 1-2 i 4).**

- Però el problema del PNB

LA CE 78 I LES FISSURES

**QUÈ QUEDA PER RESOLDRE? EL PACTE CONSTITUENT
VIST DES DE L'ACTUALITAT**

(Exercici en grups) 10 minuts.

CRISI DE LA UCD I VICTÒRIA DEL PSOE

○ ELECCIONS DE 1979

- Mateix resultat, dinàmica diferent.

○ DESENVOLUPAMENT DE L'ESTAT AUTONÒMIC

- Estatuts d'autonomia català i basc
- Problemes amb l'estatut d'autonomia d'Andalusia (79-80).
- Problemes amb l'accés a l'autonomia de la resta de CA

○ CRISI DE LA UCD: DIMISSIÓ DE SUÁREZ.

- La construcció del partit: el lideratGE de Suárez i els barons.
- El problemes amb la definició de l'Estat autonòmic.
- Pèrdua de suport de la CEOE
- Problemes amb l'Església (centres docents / divorci / avortament).

○ COP D'ESTAT DE TEJERO

- L'exèrcit i les reformes polítiques (estat autonòmic).

○ VICTÒRIA DEL PSOE

- Congrés de 1979 – dimissió i victòria.
- Moció de censura a la UCD 5-1980
- González com a alternativa